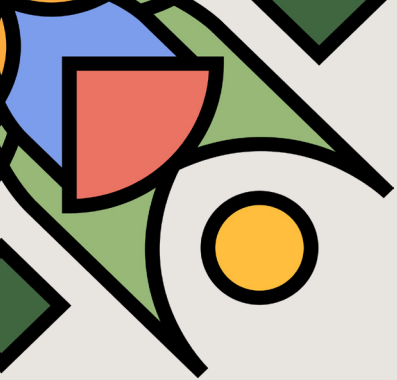

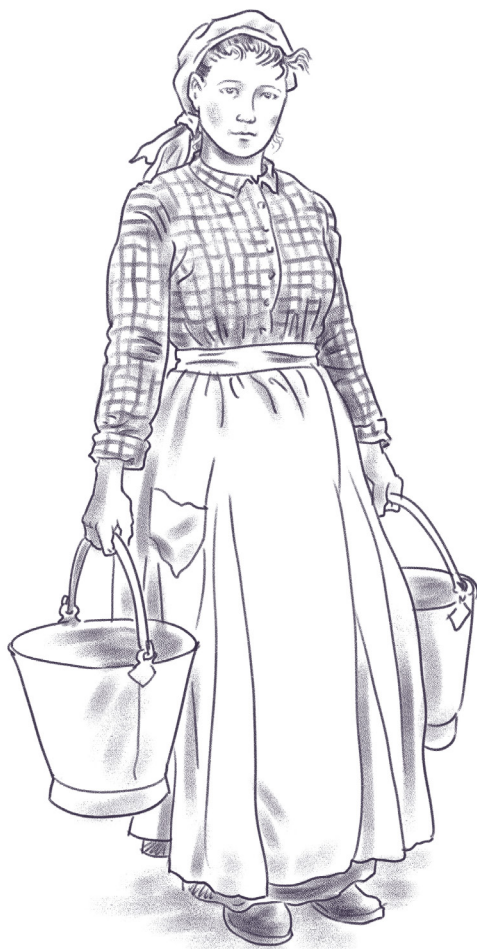
900 ÅR
STAVANGER
2025

Bli kjent med 1800-tallet

Oppgavehefte for ungdomstrinnet

MUST
MUSEUM STAVANGER

Gruppeoppdrag:

Lag en presentasjon for klassen

Dere skal fortelle om en periode i Stavanger hvor byen går fra å være en liten by med få innbyggere, til å bli en av de ledende byene innen sild- og skipsfart i Norge. Hvilke konsekvenser fikk dette for befolkningen? Malene flyttet fra Hjelmeland til byen for å jobbe som tjenestejente. Hun var en flink jente, men det skulle ikke gå så bra med henne da hun kom til byen.

Her ligger informasjonen dere trenger for å løse oppgaven:

Dere må lese tekstene, se på bildene og ta ut den informasjonen dere trenger.

I tillegg kan dere bruke bilder, lyd eller film dere selv har samlet fra besøket i utstillingen. De som ikke har vært i utstillingen eller ikke har fått tatt egne bilder og filmer kan bruke det som ligger på nettsiden.

For å hjelpe dere litt på veien til å lage en presentasjon for klassen, har vi laget en oppskrift for hva som bør være med.

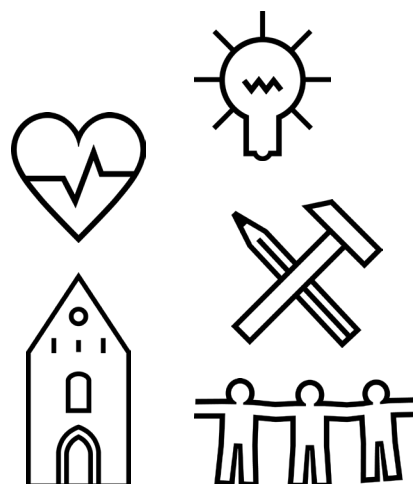
1. Lag et introduksjonsbilde

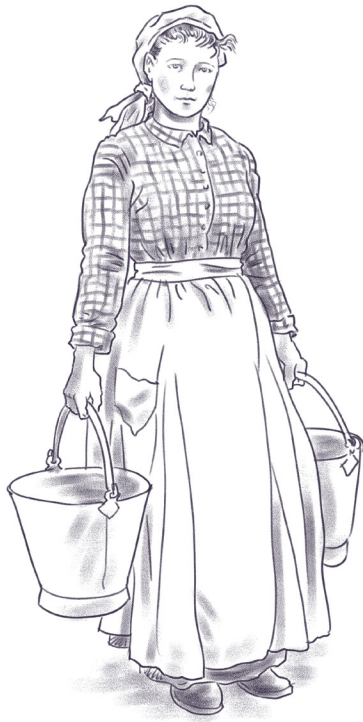
Bruk et fint bilde fra utstillingen.

2. Oversikt over perioden

Start med å gi en kort introduksjon om perioden. Bruk symbolene fra utstillingen og forklar hva de representerer.

- Hvordan kan denne nøkkelinformasjonen hjelpe oss med å forstå perioden bedre?
- Hvilke viktige hendelser eller endringer skjedde i denne perioden som påvirket byens utvikling?

3. Malene

- Hvorfor valgte Malene å bli tjenestejente, og hva var hennes livssituasjon før hun ble innlagt på asylet?
- Hvordan tror dere Malene opplevde overgangen fra et normalt liv til å bli innlagt på asylet? Hva kunne ha ført til en slik endring i livet hennes?
- Hvilke følelser og tanker tror dere Malene hadde om sin situasjon og framtid mens hun var på asylet?

4. Barneluen

- Hvor ble denne luen funnet, og hvem tilhørte den?
- Hva betyr det å føde i dølgsmål, og hvorfor valgte noen kvinner å ta livet av sine nyfødte barn?
- Hva tror dere moren til dette barnet følte da hun kledde barnet i denne luen og gravla det på Kalhammeren? Hvordan reflekterer dette samfunnets holdninger og krav til kvinner på den tiden?
- Finn på kart hvor Kalhammeren er og ta det med i presentasjonen.

5. Sykebåren

- Hvordan tror dere det føltes å bli fraktet i sykebåren i krisesituasjoner?
- Hvordan tror dere det var for stalterne (tvangsfangene som fraktet de syke og døde) å måtte frakte syke i denne båren?

6. Reisetårnet

- Hvilke grupper av mennesker reiste mest til og fra Stavanger på 1800-tallet, og hvorfor reiste de?
- Hvorfor valgte mange mennesker å reise til Amerika utover dette århundret?

7. Velg bilder fra utstillingsrommet

- Hva var de viktigste næringene i Stavanger utover 1800-tallet, og hva jobbet folk flest med?
- Hva avgjorde om det var arbeid eller ikke i byen, og hvordan påvirket dette folks liv?
- Hvorfor luktet det vondt i byen, og hva forteller dette om forholdene i Stavanger på den tiden?

8. Kunst

- Hvem er kunstneren som har utformet dette rommet, og hvordan hjelper kunstnerens verk oss til å forstå denne historiske perioden?
- Hvilken stemning får dere av kunsten? Forklar gjerne ved hjelp av bilder.
- Hva liker dere med kunsten i utstillingsrommet? Hvordan ble deres opplevelse av perioden påvirket av kunsten? Forklar gjerne ved hjelp av bilder.

Dette er Nils Henrik Asheim. Han er komponist og har laget lydbildet i utstillingen.

9. Lyd i rommet

- Hvis dere har tatt opp lyd i rommet – bruk lyd i presentasjonen og forklar hvordan den forteller noe om perioden i Stavanger.
- Hvordan kan lyd bidra til vår forståelse av historiske perioder? Hvilke typer lyder tror dere var viktige for folk som Malene i deres daglige liv?

Fotoreferanse: Jan Inge Haga/MUST. Gjenstander: Belén Navazo Hourcade/MUST. Illustrasjon: Ståle Ådland. Nils Henrik og Arne: egne bilder